

Αυξάνεται η δυσπιστία Γερμανών για την Ελλάδα

Η αδυναμία της Αθήνας να προωθήσει τις διαρθρωτικές αλλαγές ισχυροποιεί τις φωνές κατά των μηχανισμών διάσωσης

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Εν όψει των κρίσιμων Συνόδων Κορυφής του Μαρτίου, οι πιέσεις προς τη γερμανική κυβέρνηση να μην δεχθεί την ενίσχυση των μηχανισμών διάσωσης των αδύναμων κρατών της Ευρωζώνης ενισχύονται. Μετά την Bundesbank και τον πρόεδρό της Αξελ Βέμπερ, που τάχθηκαν κατά της επαναγοράς ομολόγων και της μείωσης των επιτοκίου δανεισμού, χθες 200 Γερμανοί οικονομολόγοι συνυπέγραψαν δήλωση με την οποία καλούν την κ. Μέρκελ να μην συναινέσει σε προτάσεις που θα οδηγήσουν στο να αναλάβουν -διά των ευρωπαϊκών μηχανισμών- οι φορολογούμενοι των πλούσιων κρατών το κόστος διάσωσης των αδύναμων. Αντί-

θετα, ζητούν να επιμείνει σε ένα σχέδιο που θα περιλαμβάνει και την ελεγχόμενη χρεοκοπία των υπερχρεωμένων εταίρων της Ευρωζώνης. Τα κράτη με ισχυρά δημοσιονομικά και μακροοικονομικά μεγέθη, όπως η Γερμανία, η Ολλανδία και η Φινλανδία, φοβούνται ότι θα κληθούν να αναλάβουν οι πολίτες τους το κόστος διάσωσης των ασθενέστερων χωρών, καθώς θεωρούν βέβαιο ότι, παρά τα προγράμματα λιτότητας που εφαρμόζουν, θα λυγίσουν κάτω από το βάρος του υπέρογκου χρέους τους και της χαμηλής ανταγωνιστικότητας τους. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, ο φόβος αυτός ενισχύεται και από το γεγονός ότι η κυβέρνηση αδυνατεί να προωθήσει τις διαρθρωτικές αλλαγές και όπου το κάνει, το κάνει με εκπτώσεις και

υπό την πίεση της τρόικας. Μπορεί ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου να ισχυρίστηκε κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στο Βερολίνο ότι έχει υλοποιηθεί το 95% των μεταρρυθμίσεων, ωστόσο η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που συνέθεσε το επικαιροποιημένο Μνημόνιο άλλα μαρτυρούσε: καθυστέρηση στην αναδιάρθρωση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού και στη λειτουργία ελέγχου των

δημοσίων δαπανών, υποχωρήσεις στο αίτημα των κλειστών επαγγελμάτων, υπό την πίεση των συντεχνιών. Η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας καθυστερεί επειδή αντιδρά η ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ και στο νέο θεσμικό πλαίσιο για τις εργασιακές σχέσεις δεν περιελήφθησαν όλες οι προβλέψεις του Μνημονίου, αλλά και αυτές που περιελήφθησαν, όπως οι επιχειρησιακές συμβάσεις δεν υλοποιούνται. Η άρση των εμποδίων για την επιχειρηματικότητα παραμένει εξαγγελία. Ο νόμος για την αглоποίηση της ιδρύσεως επιχειρήσεων, που ψηφίστηκε τον περασμένο Ιούνιο δεν εφαρμόζεται, ενώ το νομοσχέδιο για την αδειοδότηση είναι ακόμη στο στάδιο της διαβούλευσης. Και σαν να μην έφταναν αυτά, η κυβέρνηση εμφανίστηκε να

απαναχωρεί από την απόφαση για αποκρατικοποιήσεις ύψους 50 δισ. ευρώ, ζητώντας να απαλειφθεί η σχετική μνεία από το Μνημόνιο.

Η εικόνα που εκπέμπει η Ελλάδα (κυβέρνηση, αντιπολίτευση, Δημόσια Διοίκηση και συντεχνίες) είναι ότι την ώρα που ζητεί διευκολύνσεις για την εξυπηρέτηση του χρέους, όπως η επιμήκυνση, η επαναγορά ομολόγων και η μείωση του επιτοκίου, δεν μπορεί ή δεν θέλει να εφαρμόσει το Μνημόνιο. Έτσι, ενισχύεται η επιχειρηματολογία εκείνων που υποστηρίζουν ότι ένας μηχανισμός διάσωσης θα αυξήσει τον πιθανό κίνδυνο και θα λειτουργήσει ως μηχανισμός ανάληψης του ελληνικού χρέους από τους Γερμανούς φορολογούμενους.

Κάνετε περισσότερα και βασιστείτε τις δικές σας δυνάμεις

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

Μπορεί η Γερμανία καγκελάριος Αγκελα Μέρκελ να εξαίρει δημόσια τις προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης να τιθασεύσει τα ελλείμματα και να ελέγξει το χρέος, όμως το γερμανικό υπουργείο Εξωτερικών και η πρεσβεία της χώρας στην Αθήνα προσεγγίζουν την Ελλάδα ως ασταθή χώρα με σοβαρή πιθανότητα εσωτερικής έκρηξης. Η θέση αυτή δεν εκφράζεται μόνο στην ενημέρωση του γραφείου οικονομικών υποθέσεων εξαιτίας της αδυναμίας να χρηματοδοτηθεί οποιαδήποτε μικρή ή μεγάλη επένδυση στην Ελλάδα και των χρεών του Δημοσίου προς τις γερμανικές εταιρείες, αλλά αποτελεί πλέον άποψη και του πολιτικού τμήματος της πρεσβείας. Σε ορισμένες περι-

Ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε.

Στο γερμανικό υπουργείο Οικονομικών είναι βέβαιο ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί να αναδιαρθρώσει το χρέος της.

πτώσεις έχουν εκφραστεί επιφυλάξεις για την ασφάλεια Γερμανών πολιτών στην Αθήνα, σε άλλες παρουσιάζεται η ελληνική κοινωνία στα πρόθυρα μιας σύγκρουσης «όλων εναντίον όλων». Ταυτόχρονα οι Γερμανοί διπλωμάτες θεωρούν ότι η ελληνική κυβέρνηση κάνει ακόμα πολύ λίγα.

Ταυτόχρονα, οικονομικοί σύμβουλοι της κ. Μέρκελ, όπως ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Βίρτομπουργκ, Πέτερ Μπόφιγκερ, προβλέπουν ότι η Ελλάδα πολύ δύσκολα θα μπορεί να κρατήσει στο έλεος του ευρώ. Ο κ. Μπόφιγκερ, υπέρμαχος του ευρωομολόγου και από τους θιασώτες ενός κείνσιανικού μοντέλου για την Ευρώπη με χαλαρότερα δημοσιονομικά κριτήρια, γνωρίζει καλά τη χώρα μας -είχε συναντηθεί το καλοκαίρι με τον υπουργό Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου- και ανήκει στη μεγάλη πλέον πλειοψηφία των Γερμανών ειδικών που πιστεύουν ότι το ελληνικό πρόβλημα είναι κάτι που δεν αντιμετωπίζεται -εξαιτίας του μεγέθους του- στο πλαίσιο μιας «ευ-

ρωπαϊκής λύσης». Δεν είναι τυχαίο ότι ταυτόχρονα με τον κ. Μπόφιγκερ ο επικεφαλής του Ινστιτούτου Ifo Χανς Βέρνερ Ζιν, ο συντηρητικός αντίποδας του καθηγητή, υποστήριζε αυτή την εβδομάδα (την ημέρα της συνάντησης Μέρκελ-Παπανδρέου) την ανάγκη να επανέλθει η Ελλάδα στη δραχμή με μια προσωρινή αποχώρησή από το ευρώ.

Στο γερμανικό υπουργείο Οικονομικών είναι παραπάνω από βέβαιο ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί να αναδιαρθρώσει το χρέος της, για αυτό και προτείνουν μια αναδιάρθρωση, που ήδη μεγάλες γερμανικές τράπεζες «τιμολογούν» στο 50%. Σημειώνεται ότι η Deutsche Bank αγόραζε την περασμένη εβδομάδα το τριετές ελληνικό ομόλογο, που λήγει στις 22 Δεκεμβρίου 2013, στο 59% της αξίας του.

Υπάρχουν όμως και άλλες φωνές, όπως εκείνες του κ. Χ. Σταρκ, επικεφαλής οικονομολόγου της ΕΚΤ, που θεωρούν πολύ βιαστικά τα οποιαδήποτε συμπεράσματα από το ελληνικό πρόγραμμα που συνδέεται με το Μνημόνιο. Υποδεικνύουν, δε, την αργή μεν αλλά θετική για την Ελλάδα εξέλιξη στις αγορές.

Πολύ δύσκολα

Και όλα αυτά, εν μέσω μιας εσωτερικής πολιτικής κατάστασης στην οποία οι πολιτικοί πολύ δύσκολα μιλούν στους πολίτες για την ανάγκη να δώσουν χρήματα, ακόμα και για να βοηθήσουν άλλους Γερμανούς υπηκόους. Δεν είναι τυχαίο ότι η κ. Μέρκελ θα προσέλθει στη σύνοδο κορυφής στα τέλη Μαρτίου ταυτόχρονα με τις εκλογές στο συντηρητικό κρατίδιο της Βάδης-Βυρτεμβέργης, την ιδιαίτερα πατριδική του Γερμανού υπουργού Οικονομικών κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε. Στην προεκλογική εκστρατεία, το κόμμα της ζητεί να μην πληρώσουν τα 3 πλουσιότερα γερμανικά κρατίδια για υπερχρεωμένα γερμανικά κρατίδια, όπως το Ζάαρλαντ, η Βρέμη και το Βερολίνο. Μάλιστα οι κυβερνήσεις των τριών κρατιδίων καθαρών πληρωτών (Εσση, Βαυαρία και Βάδη-Βυρτεμβέργη) έχουν ανακοινώσει ότι θα προσφέρουν στο συνταγματικό δικαστήριο της Γερμανίας προκειμένου οι πολίτες τους να μην επιβαρύνονται υπέρμετρα εξαιτίας των μεταφορών κεφαλαίων (ύψους 6,5 δισ. ευρώ τα επόμενα χρόνια) στα φτωχότερα, υπερχρεωμένα κρατίδια. Ο υπουργός Οικονομικών της Βαυαρίας, Χριστιανο-κοινωνιστής Γκέοργκ Φάρενσον, είπε πριν από δέκα ημέρες, μιλώντας σε ανοικτή εκδήλωση ιδρύματος στο Μόναχο, ότι «η μεταρρύθμιση της νομισματικής και οικονομικής ένωσης δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε μόνιμες μεταφορές κεφαλαίων σε χώρες-μέλη με δημοσιονομικά προβλήματα... Το εμπορικό πλεόνασμα χωρών, όπως η Γερμανία, δεν προκαλεί τις ανισορροπίες στην Ευρωζώνη, αλλά η περιορισμένη ανταγωνιστικότητα των χωρών με ελλείμματα. Για αυτό οι χώρες με ελλείμματα θα πρέπει να προχωρήσουν στις αναγκαίες προσαρμογές με δικές τους δυνάμεις».

Η καγκελάρια της Γερμανίας κ. Αγκελα Μέρκελ εξαίρει δημόσια τις προσπάθειες της Ελλάδας, αλλά οικονομικοί σύμβουλοί της προβλέπουν ότι πολύ δύσκολα θα μπορέσει να κρατηθεί στο κλαμπ του ευρώ.

Οικονομολόγοι κατά της διεύρυνσης του EFSF

Το πνεύμα της... επανάστασης έχει χτυπήσει τη Γερμανία, με το συντηρητικό ακαδημαϊκό και πολιτικό κατεστημένο της χώρας να «εξεγείρεται» απέναντι στο ενδεχόμενο αύξησης της βοήθειας προς τις υπερχρεωμένες χώρες της Ευρωζώνης. Οικονομολόγοι αλλά και βουλευτές του κυβερνητικού συνασπισμού έλαβαν θέση απέναντι στην καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ, ενόψει της συνολικής λύσης στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης που επιχειρούν να χαράξουν οι ηγέτες της Ε.Ε.

Υπό τον καθηγητή Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Αμβούργου Μπερντ Λούκε, μια ομάδα Γερμανών οικονομολόγων με την ονομασία «Plenum of Economists» αντιτάσσεται στην αγορά ομολόγων χωρών της Ευρωζώνης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Όπως υποστηρίζουν, αυτό θα έθετε σε κίνδυνο την αξιοπιστία και την ανεξαρτησία της ΕΚΤ. Συνολικά 189 οικονομολόγοι, μεταξύ τους και ο ευρωσκεπτικι-

στής επικεφαλής του Ifo Χανς Βέρνερ Ζιν, υπογράφουν επιστολή η οποία δημοσιεύθηκε χθες στις Frankfurter Allgemeine Zeitung και γείρεται» απέναντι στο ενδεχόμενο αύξησης της βοήθειας προς τις υπερχρεωμένες χώρες της Ευρωζώνης. Οικονομολόγοι αλλά και βουλευτές του κυβερνητικού συνασπισμού έλαβαν θέση απέναντι στην καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ, ενόψει της συνολικής λύσης στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης που επιχειρούν να χαράξουν οι ηγέτες της Ε.Ε.

Υπό τον καθηγητή Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Αμβούργου Μπερντ Λούκε, μια ομάδα Γερμανών οικονομολόγων με την ονομασία «Plenum of Economists» αντιτάσσεται στην αγορά ομολόγων χωρών της Ευρωζώνης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Όπως υποστηρίζουν, αυτό θα έθετε σε κίνδυνο την αξιοπιστία και την ανεξαρτησία της ΕΚΤ. Συνολικά 189 οικονομολόγοι, μεταξύ τους και ο ευρωσκεπτικι-

στής επικεφαλής του Ifo Χανς Βέρνερ Ζιν, υπογράφουν επιστολή η οποία δημοσιεύθηκε χθες στις Frankfurter Allgemeine Zeitung και γείρεται» απέναντι στο ενδεχόμενο αύξησης της βοήθειας προς τις υπερχρεωμένες χώρες της Ευρωζώνης. Οικονομολόγοι αλλά και βουλευτές του κυβερνητικού συνασπισμού έλαβαν θέση απέναντι στην καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ, ενόψει της συνολικής λύσης στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης που επιχειρούν να χαράξουν οι ηγέτες της Ε.Ε.

Υπό τον καθηγητή Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Αμβούργου Μπερντ Λούκε, μια ομάδα Γερμανών οικονομολόγων με την ονομασία «Plenum of Economists» αντιτάσσεται στην αγορά ομολόγων χωρών της Ευρωζώνης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Όπως υποστηρίζουν, αυτό θα έθετε σε κίνδυνο την αξιοπιστία και την ανεξαρτησία της ΕΚΤ. Συνολικά 189 οικονομολόγοι, μεταξύ τους και ο ευρωσκεπτικι-

πολιτική επιλογή της αντιμετώπισης της κρίσης διά του υψηλότερου δανεισμού. Όπως εκτιμά, μάλιστα, η ΕΚΤ έχει μετατραπεί σε μια κακή τράπεζα, το ενεργητικό της οποίας έχει αυξηθεί στα 1,8 τρισ. ευρώ και περιλαμβάνει κυρίως χαμηλής ποιότητας χρέος.

Αντιδρώντας στο ενδεχόμενο ενίσχυσης της βοήθειας του μόνιμου Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (EMS) προς τις αδύναμες χώρες, βουλευτές του κυβερνητικού συνασπισμού κατέθεσαν ψήφισμα, με το οποίο ζητούν να αποκλειστεί η αγορά κρατικών ομολόγων με πόρους του μηχανισμού και καλούν τη γερμανική κυβέρνηση να μη συμφωνήσει σε οποιοδήποτε μέτρο θα οδηγούσε σε μια «Ένωση μεταβίβασης πόρων». Αυτό αναμένεται να ψηφισθεί από την Ολομέλεια στις 17 Μαρτίου, λίγο πριν από την κρίσιμη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε., «ώστε να ενισχύσει την κυβέρνηση στις δυσκολίες διαπραγματεύσεις των Βρυξελλών». Στην πράξη, ωστόσο, μάλλον της δένει τα χέρια...

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΩΚΟΥ

Πυρά κατά των διαδηλωτών στην Τρίπολη

Χάος επικρατεί στους δρόμους της λιβυκής πρωτεύουσας – Εκτακτη συνεδρίαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ

ΤΡΙΠΟΛΗ. Γύρω από την Τρίπολη επρόκειτο κατά τα φαινόμενα να παιχθεί η τελευταία, ίσως, πράξη του δράματος στη Λιβύη. Οι δυνάμεις του καθεστώτος άνοιξαν πυρ αδιακρίτως εναντίον διαδηλωτών, σε διάφορα σημεία της πρωτεύουσας, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν πολλοί, σύμφωνα με αυτόπτες μάρτυρες. Ενοπλιοί είχαν αναπτυχθεί γύρω από τα τεμένη, προκειμένου να παρεμποδίσουν όσους σκόπευαν να ανταποκριθούν στο κάλεσμα της αντιπολίτευσης για μια «Πορεία προς την Τρίπολη», μετά την προεσχική.

«Ας κάνουμε αυτή την Παρασκευή, την Παρασκευή της ελευθερίας» ήταν το μήνυμα που έφθανε απο νωρίς στα κινητά των κατοίκων της πρωτεύουσας.

Η Τρίπολη, όπου συγκεντρώνεται σχεδόν το ένα τρίτο του πλη

Διπλωματικές αντιπροσωπείες στο εξωτερικό εγκαταλείπουν το καθεστώς Καντάφι.

θυσμού της Λιβύης, παραμένει υπό τον έλεγχο του Καντάφι μετά την εξέγερση της 15ης Φεβρουαρίου, που σάρωσε σχεδόν ολόκληρο το ανατολικό τμήμα της χώρας. Οι πιστοί που βγήκαν χθες από τέμενος στο κέντρο της πόλης φωνάζοντας συνθήματα κατά του Καντάφι βρέθηκαν αντιμετώπι με δυνάμεις του στρατού και της πολιτοφυλακής, κοντά στην Πράσινη Πλατεία, όπως είπε αυτόπτης μάρτυρας. «Επικρατεί χάος» είπε ο ίδιος και πρόσθεσε ότι ενοπλιοί οπαδοί του Λίβυου ηγέτη περιφέρονται στους δρόμους και πυροβολούν. Επίθεση των δυνάμεων του καθεστώτος περίμεναν και οι κάτοικοι της Βεγγάζης, η οποία βρίσκεται στα χέρια της αντιπολίτευσης, πραγματοποιήθηκαν δε εκεί χθες μεγάλες συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας.

«Να ζήσει ή να πεθάνει»

Η οικογένεια του Μουαμάρ Καντάφι είναι αποφασισμένη να μείνει στη χώρα και «να ζήσει ή να πεθάνει» δήλωσε σε συνέντευξή του στο CNN-Turk ο γιος του Καντάφι, Σαΐφ αλ Ισλάμ. Στο ερώτημα, αν η οικογένεια εξετάζει και άλλες εναλλακτικές σε περίπτωση που τα πράγματα χειροτερεύουν γι' αυτήν, απάντησε: «Το σχέδιο Α είναι να μείνουμε και να πεθάνουμε στη Λιβύη, το σχέδιο Β είναι να μείνουμε και να πεθάνουμε στη Λιβύη, το σχέδιο Γ είναι να μείνουμε και να πεθάνουμε στη Λιβύη». Σε μια πρώτη, χειροπιαστή προσπάθεια να

Συγκέντρωση διαμαρτυρίας Λίβυων στο Λονδίνο με αίτημα «να φύγει ο Μουαμάρ Καντάφι». Η τελευταία πράξη του δράματος στη Λιβύη φαίνεται ότι θα παιχτεί στην Τρίπολη.

Παπανδρέου: «Ενεργά παρούσα στις εξελίξεις η Ελλάδα»

Η Ελλάδα είναι και θα είναι ενεργά παρούσα στις εξελίξεις που συγκαλονίζουν σήμερα την ευρύτερη περιοχή μας, δήλωσε χθες από το βήμα της Βουλής ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου με αφορμή την ελληνική συνδρομή στον απεγκλωβισμό και ξένων πολιτών από τη Λιβύη. «Θα συνεχίσουμε σταθερά την πορεία μας για την ανθρωπιστική βοήθεια, αυτές τις ημέρες - ελπίζω να μην είναι βδομάδες και μήνες», είπε ο κ. Γ. Παπανδρέου για να προσθέσει: «Και η επόμενη ημέρα

για μας θα είναι μια μέρα ανασυγκρότησης, για την ειρηνική μετάβαση σε δημοκρατικές λειτουργίες και θεσμούς, όπου και εδώ η Ελλάδα θα είναι ενεργά παρούσα. Και ως πόλος σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή και ως μέλος της Ε.Ε.». Ο κ. Παπανδρέου με αφορμή ερώτηση του προέδρου του ΛΑΟΣ κ. Γ. Καρατζαφέρη, αναφέρθηκε ειδικότερα και στη συνεργασία με την Κίνα. «Συντονίσουμε», είπε, «με επιτυχία τη δική τους αποστολή, καθώς τρία ελληνικά πλοία συνέβαλαν στο να απεγκλωβιστούν χι-

λιάδες Κινέζοι και να φτάσουν στην Κρήτη». Στο πλαίσιο αυτό αναφέρθηκε επίσης στις προσπάθειες που κατέβαλε η κυβέρνηση και οι κρατικές υπηρεσίες, προκειμένου να απεγκλωβιστούν από τη φλεγόμενη Λιβύη και 300 Έλληνες και πολίτες άλλων χωρών. «Είναι κρίσιμες ώρες και για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς πρέπει να πάρει ιστορικές αποφάσεις και για την παρουσία της στη Μεσόγειο και για τον επαναπροσδιορισμό των σχέσεών της με τον αραβικό κόσμο», κατέληξε ο πρωθυπουργός.

Αραβικό Σύνδεσμο, στο Κάιρο.

Παράλληλα, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ επρόκειτο επίσης να συνεδριάσει χθες και να εξετάσει μια γαλλο-βρετανική πρόταση για την επιβολή κυρώσεων εναντίον της Λιβύης, τις οποίες προσυπογράφει και η Ε.Ε. Εκτακτη σύνοδος συγκάλεσε χθες το ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες, με πιθανό αντικείμενο των συζητήσεων την ανάπτυξη πλοίων και αεροσκαφών στη Μεσόγειο.

AFP, AP, REUTERS

Βεγγάζη, το λίκνο της επανάστασης

Του **MARTIN CHULOV**
THE GUARDIAN

Το νευραλγικό κέντρο της επανάστασης στη Λιβύη, η Βεγγάζη, έχει καταληφθεί από άγχος. Στο δικαστικό μέγαρο της πόλης, ομάδα επαγγελματιών -δικηγόροι, ιατροί, χειρουργοί και μηχανικοί- βρέθηκαν στο επίκεντρο κινήματος με στόχο την ανατροπή ενός αυταρχικού καθεστώτος.

Πέντε ημέρες μετά την εξέγερση στη Βεγγάζη, η Λιβύη μοιάζει να καταρρέει πολύ ταχύτερα από όσο περίμεναν -και ήλπιζαν- οι εξεγερμένοι στη Βεγγάζη. Η πραγματικότητα έχει ξεπεράσει τους ηγέτες της εξέγερσης. Η μισπητά παλαιά φρουρά του καθεστώτος βρίσκεται πια αποκλεισμένη σε στενή γεωγραφική ζώνη γύρω από την πρωτεύουσα, Τρίπολη. Η κυριαρχία του Καντάφι έχει γίνει πια αντικείμενο γελοιοποίησης στη Βεγγάζη, που μαζί με το απελευθερωμένο ανατολικό τμήμα της χώρας εμφανίζεται έτοιμη για ριζική ανανέωση.

«Μπορούμε να γίνουμε ό,τι θέλουμε τώρα πια. Μας καταπίεζε αφόρπτα γιατί δεν ήθελε καμία αμφισβήτηση. Ετσι λειτουργήσαν παραδοσιακά οι δεσπότες. Αν μας δοθεί μία ευκαιρία, θα αποδείξουμε ότι οι Λίβυοι μπορούν να είναι παραδείγματα προς μίμηση για όλη την περιοχή», λέει κάτοικος της Βεγγάζης έξω από το δικαστήριο.

Κάθε βράδυ χιλιάδες κάτοικοι συγκεντρώνονται μπροστά στο δικαστικό μέγαρο, για να φωνάξουν αντικαθεστωτικά συνθήματα και να υψώσουν τις γροθιές τους με το σήμα της νίκης. Ο λαός της πόλης αναζητεί τώρα πολιτική κατεύθυνση, ενώ πολλοί είναι εκείνοι που εκφράζουν την εμπιστοσύνη τους στους ανθρώπους που αγωνίζονται να δώσουν λύσεις στα προβλήματα, κλεισμένοι στο δικαστικό μέγαρο.

Προτεραιότητα η ασφάλεια

Πρωταρχικό μέλημα των κατοίκων της πόλης είναι η ασφάλεια. Απόντες είναι, όμως, ο φόβος και η απογοήτευση, χάρη στα μπλόκα που έχουν στήσει νέοι άνθρωποι στις διασταυρώσεις. Η ευφορία και η ανακούφιση είναι στο μεταξί έκδηλες ακόμη και στις ουρές υπομονετικών πελατών που περιμένουν μήπως λειτουργήσουν οι τράπεζες.

«Επέστρεψα πριν από τρεις μήνες», λέει ο χειρουργός Χάιτεμ

Πανηγυρισμοί στη Βεγγάζη.

Κάθε βράδυ χιλιάδες κάτοικοι συγκεντρώνονται μπροστά στο δικαστικό μέγαρο

Γκεριάνι, που σπούδασε στην Ιρλανδία. «Χαίρομαι που το αποφάσισα και γιατί βρίσκομαι εν μέσω ιστορικών εξελίξεων στη χώρα μου», καταλήγει ο Γκεριάνι στον πρώτο όροφο του δικαστικού μεγάρου. Στον τρίτο, στα παλιά κρατητήρια, κρατούνται μισθοφόροι του Καντάφι που πιάστηκαν νωρίτερα στην πόλη.

Η εκδοχή της λιβυκής επανάστασης, που παρουσιάζει ο Γκεριάνι και με την οποία συμφωνούν οι περισσότεροι πολίτες της Βεγγάζης, ξεκινά με απλή διαδήλωση διαμαρτυρίας που εξελίσσεται σε εξέγερση, λόγω της βίαιης αντίδρασης του καθεστώτος. Οι αυθόρμητες επιθέσεις σε στρατιωτικές βάσεις και κυβερνητικά κτίρια συνέλαβαν το καθεστώς απροετοίμαστο.

Η αλλαγή στη Βεγγάζη υπήρξε ταχύτατη. Την τρίτη ημέρα της επανάστασης, ελεύθερος ραδιοσταθμός άρχισε να εκπέμπει από την πόλη και νέες εφημερίδες κυκλοφόρησαν στους δρόμους της. Επαναστατικό τραγούδι, που ηχογραφήθηκε προχθές έχει ήδη γίνει επιτυχία. Η ταχεία εξέλιξη τρομάζει, όμως, και τους ίδιους τους επαναστάτες, που προειδοποιούν τους πολίτες ότι ήλθε η ώρα της υπομονής και της μεθοδικότητας.

Τρόποι για να σταματήσει τώρα η αιματηρή βία

THE NEW YORK TIMES

Αν δεν βρεθεί κάποιος τρόπος για να σταματήσει, ο Καντάφι πρόκειται να σφαγιάσει εκατοντάδες, έως και χιλιάδες άτομα του ίδιου του λαού, στην απεγνωσμένη προσπάθειά του να ακισιτρώει στην εξουσία.

Οι Λίβυοι έχουν επιδείξει εκπληκτική τόλμη και μερικά μέλη του στρατού επίσης μπορεί να στρέφονται κατά του καθεστώτος. Δεν γνωρίζουμε εάν θα είναι σε θέση να ρίξουν τον δικτάτορα οι ίδιοι. Είμαστε βέβαιοι ότι χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη και ήδη τη λαμβάνουν από τις ΗΠΑ και άλλες δυτικές δημοκρατίες. Χρειάστηκαν τέσσερις ημέρες για να καταδικάσει ο Μπαράκ Ομπάμα τις βιαιότητες. Ακόμη και τότε, μίλησε αοριστίως για την ευθύνη που φέρουν οι Λίβυοι αξιωματικοί, οι οποίοι πρέπει να λογοδοτήσουν για τα εγκλήματά τους. Στον Καντάφι δεν αναφέρθηκε καθόλου. Κατανοούμε την ανησυχία του κ. Ομπάμα για τους εκατοντάδες Αμερικανούς οι οποίοι περιμένουν να φύγουν από την Τρίπολη. Η κυβέρνηση της Λιβύης αρνήθηκε να δώσει δικαιώματα προσγείωσης και η κακοκαι-

Ο στρατός της Λιβύης

Ο Καντάφι έχει ζητήσει τη βοήθεια μισθοφόρων από άλλες χώρες της Αφρικής για να καταπνίξει την εξέγερση.

76.000

Σύνολο στρατευομένων

40.000

Ειρεδφοί

Στρατός	50.000
Αρματα μάχης	2.205
Τεθωρακισμένα	1.945
Πυροβόλα	2.421
Αεροπορία	18.000
Μαχητικά/βομβαρδιστικά	227
Ελικόπτερα	120

Πηγή: Military Balance 2010, Reuters

Ναυτικό	8.000
Υποβρύχια	2
Πολεμικά πλοία επιφανείας	3
Ακταιωροί/ελικόπτερα	14
Αεράμυνα	
Αυτοκινούμενα/ρυμολκούμενα	216
Πύραυλοι εδάφους-αέρος	216+

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ρία δεν επέτρεψε τον απόπλου. Κυβερνητικοί αξιωματικοί επιμένουν ότι εργάζονται σκληρά για να βρουν τρόπους να σταματήσουν την αιματοχυσία. Την Πέμπτη, ο κ. Ομπάμα μίλησε με τον ομόλογό του

της Γαλλίας, Νικολά Σαρκοζί, τον Βρετανό πρωθυπουργό, Ντέιβιντ Κάμερον, και τον Σίλβιο Μπερλουσκόνι της Ιταλίας για να σχεδιάσουν κοινή στρατηγική. Δεν υπάρχει πολύς χρόνος. Ο συνταγ-

ΔΗΚΤΗΣ

Καθημερινές ιστορίες γραφειοκρατικής τρέλας

Μετρήστε πόσες γραφειοκρατικές αγκυλώσεις συνοδεύουν την εξής κίνηση: φορολογούμενος ζητά από την εφορία πιστοποιητικό ότι έχει δηλώσει τα εισοδήματά από μισθώματα για δικαστική χρήση. Έχουμε και λέμε:

1. Δεν αρκούν οι φορολογικές δηλώσεις και το εκκαθαριστικό για να αποδείξουν ότι δήλωσε τα μισθώματα.
2. Αν οι φορολογικές δηλώσεις έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά, τότε η εφορία θα του ζητήσει αντίγραφο ή χειρόγραφες δηλώσεις για να βγάλει το πιστοποιητικό.
3. Απαιτούνται συνήθως δύο εργάσιμες ημέρες για να εκδοθεί το πιστοποιητικό ή τρεις αν μεσολαβεί Παρασκευή.

Αυξάνεται

με γεωμετρική πρόοδος ο αριθμός των εισοδημάτων που βρίσκονται σε καθεστώς επιτήρησης (οι μετοχές τους αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης 1 ώρα καθημερινά). Το Νέο Νόμο Σύνταξης προβλέπει την 33η εισοδηματική Αθηνών που εισέρχεται σε καθεστώς επιτήρησης. Η επικείμενη αντιμετώπιση θέματα με τις ανεισπρακτικές οφειλές και κυρίως δεν έχει κατορθώσει να έλθει σε συμφωνία με τις πιστώτριες τράπεζες.

Οι στόχοι δεν αρκούν

Στην εκτίμηση ότι οι ελληνικές εξαγωγές θα αυξηθούν περαιτέρω το 2011 κατά 5,5% σε σχέση με το 2010 διατυπώνει με άρθρο του στην ιστοσελίδα Social Europe Journal ο υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Στο ίδιο άρθρο ο κ. Μ. Χρυσόχοϊδης επαναλαμβάνει και τον μεσοπρόθεσμο στόχο που έχει τεθεί, δηλαδή οι εξαγωγές να αντιστοιχούν το 2012 στο 10% του ΑΕΠ και το 2014 στο 16% του ΑΕΠ.

Το γεγονός ότι έχουν τεθεί συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι είναι θετικό. Δεν αρκεί, όμως, όσο το κράτος θα συνεχίζει να χρωστά τον ΦΠΑ στις εξαγωγικές επιχειρήσεις και να βάζει πολλαπλά γραφειοκρατικά εμπόδια που κοστίζουν χρόνο και χρήμα στις εταιρείες.

Μέχρι

τις 31 Μαρτίου παρατηρείται η προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής των προτάσεων έργων προς ένταξη στο πρόγραμμα «Πρόσκληση Τουρισμού» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητα. Την παράταση του προγράμματος, το οποίο έχει προϋπολογισμό 30 εκατ. ευρώ, είχαν ζητήσει ενδιαφερόμενοι και φορείς του τουρισμού.

Οι τραπεζίτες δείχνουν ψυχραιμοί

Μπορεί η αγορά να τρέχει και οι πάντες να ψάχνουν τους συνδυασμούς των δυνητικών συγχωνεύσεων, ωστόσο οι τραπεζίτες εμφανίζονται ιδιαίτερα συγκρατημένοι. Την Πέμπτη ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank, κ. Ν. Νανόπουλος, διέψευσε τις φήμες για συγχώνευση Eurobank - Alpha. Ο κ. Νανόπουλος υπενθύμισε τις πολύ δύσκολες συνθήκες, επισημαίνοντας ότι στο περιβάλλον αυτό είναι δύσκολο να δούμε κινήσεις. Στο ίδιο μήκος κύματος ο διευθύνων σύμβουλος της Credit Agricole, κ. Chifflet, υπογράμμισε ότι η Εμπορική Bank δεν θα εμπλακεί σε τυχόν αναδιάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Παραχωρήσεις από Τουριστικά Ακίνητα στον Δήμο Χανίων

Τον ειρήνευσε της αρνητικής προβολής της χώρας από τα διεθνή δίκτυα επαναφέρει στο προσκήνιο η πρόσφατη απόφαση του υπουργείου Οικονομικών για την περικοπή των κονδυλίων του ΕΟΤ για τουριστική προβολή, ανέφερε χθες σε συνέντευξη Τύπου στην Κρήτη ο πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΞΕΕ) κ. Γιώργος Τσακίρης. Σήμερα, σε εκδήλωση του ΞΕΕ θα μιλήσει ο υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού, Παύλος Γερουλιάνος, ο οποίος σε συναντήσεις που είχε, χθες, με φορείς του νησιού ανακοίνωσε, μεταξύ άλλων, ότι παραχωρούνται από την Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης στον Δήμο Χανίων η έκταση του Σενιά, η ακτή της πόλης, οι Αγιοί Απόστολοι και το τουριστικό περίπτερο Ομαλού.

Μπορεί να περιμένει η Ελλάδα την ανάκαμψη;

Τα χειρότερα έπονται, ενώ το χρέος συνεχίζει να διογκώνεται

της KATINKA BARYSCH*

Θα χρειαστεί η Ελλάδα να αναδιαρθρώσει το χρέος της. Για τους περισσότερους Δυτικοευρωπαίους οικονομολόγους και επενδυτές, φαίνεται πλέον αναπόφευκτο. Οι ίδιοι οι Έλληνες δεν είναι τόσο σίγουροι. Σε πρόσφατη επίσκεψη στην Αθήνα, κανένας από τους οικονομολόγους και πολιτικούς με τους οποίους μίλησα δεν θεωρούσε πως η αναδιάρθρωση ήταν αναπόφευκτη ή επιθυμητή. Η κυβέρνηση Παπανδρέου μοιάζει αποφασισμένη. Αλλά για να αποφύγει τη στάση πληρωμών, η Ελλάδα θα χρειαζόταν δύο πράγματα: οικονομική ανάπτυξη και περισσότερη βοήθεια από τους Ευρωπαίους γείτονές της. Από πέρυσι, όταν η χώρα διαπραγματεύθηκε το πακέτο στήριξης των 110 δισ. ευρώ με την Ε.Ε. και το ΔΝΤ, μείωσε το έλλειμμα της κατά ένα εντυπωσιακό 6% του ΑΕΠ. Η κυβέρνηση περίεκοψε μισθούς του Δημοσίου και συντάξεις, αύξησε τον ΦΠΑ και άλλους φόρους και πάταξε την ευρύτατη φοροδιαφυγή. Με εξαίρεση μερικές μεγάλες απεργίες και ενίοτε κάποιες επεισόδια στους δρόμους, οι Έλληνες έχουν προς το παρόν μείνει στωικοί. Οι περισσότεροι συνεπώς πιστεύουν ότι απαιτείται αλλαγή

και πως η δοκιμασία είναι αναπόφευκτη. Αλλωστε, τα χειρότερα δεν έχουν έλθει ακόμη. Η Ελλάδα, ωστόσο, δεν έχει ολοκληρώσει ούτε το ήμισυ του προγράμματος μείωσης του ελλείμματος.

Η συνολική ανάγκη προσαρμογής ανέρχεται στο 13-15% του ΑΕΠ. Η μείωση του πρώτου 20-30% στον όποιο προϋπολογισμός είναι σχετικά εύκολη - ιδίως σε έναν προϋπολογισμό με τόσο «φύρα» όσο της Ελλάδας. Ο δημόσιος τομέας είναι υπερτελεχωμένος και πολλές φορές υπεραμειβόμενος. Οι συντάξεις γενναϊοδωρές. Παρότι το 50% του πληθυσμού ζει στην πρωτεύουσα, η Ελλάδα διαθέτει περισσότερους από 1.000 δήμους και 52 περιφέρειες (νέος νόμος θα μειώσει τους αριθμούς αυτούς κατά τα δύο τρίτα).

Με εξαίρεση μερικές μεγάλες απεργίες και ενίοτε κάποια επεισόδια στους δρόμους, οι Έλληνες έχουν προς το παρόν μείνει στωικοί. Οι περισσότεροι συνεπώς πιστεύουν ότι απαιτείται αλλαγή και πως η δοκιμασία είναι αναπόφευκτη.

Φόβοι για την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας

«Σε ό,τι αφορά θεσμούς, υποδομή και διαφθορά, η Ελλάδα μοιάζει κάπως με χώρα του Τρίτου Κόσμου», παραδέχεται Έλληνας διαχειριστής κεφαλαίων στο Λονδίνο. Το κάπως καλύτερο είναι πως η ελληνική οικονομία είναι τόσο αναποτελεσματική ώστε μια σειρά ξεκάθαρων αλλαγών θα πυροδοτούσε ευθυσία ανάπτυξη. «Σε πολλούς τομείς, η οικονομία μας μοιάζει με τον σοβιετικό κεντρικό σχεδιασμό», εξηγεί Γιάννης Στουρνάρας, γενικός διευθυντής του IOBE. «Αν αποσύρουμε την άκαμπτη νομοθεσία και τη γραφειοκρατία, ο δυναμισμός της ο

κονομίας θα ξεδιπλωθεί». Έχοντας εφαρμόσει έναν πρώτο γύρο δημοσιονομικών περικοπών, η κυβέρνηση Παπανδρέου αρχίζει τώρα να επεξεργάζεται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Περίπου 70 «κλειστά» κρατικά επιχειρήματα θα χάσουν τα προνόμιά τους. Οι προσλήψεις και οι απολύσεις θα διευκολυνθούν. Οι κρατικές επιχειρήσεις θα αναδιαρθρωθούν, θα συρρικνωθούν και θα πωληθούν. Νέα κίνητρα θα τονώσουν τις επενδύσεις στην «πράσινη» ενέργεια, τον υψηλού επιπέδου τουρισμό και άλλες βιομηχανίες με αναπτυξιακές δυνατότητες.

Αν δεν υπάρξει ξανά ανάπτυξη, η Ελλάδα θα αγωνιστεί να αντιμετωπίσει το δυσβάσταχτο χρέος της. Οι Έλληνες ελπίζουν ότι η Ε.Ε. θα σπεύσει ξανά να βοηθήσει τη χώρα ώσπου να ανακάμψει η οικονομία. Αν, όμως, δεν συμβεί αυτό ή αν το χρέος αποδειχθεί μη βιώσιμο, τότε η Ελλάδα μπορεί να αναγκαστεί να διαπραγματευθεί αναδιάρθρωση. Η Ελλάδα υπήρξε ανέκαθεν φιλοευρωπαϊκή, και όχι μόνο επειδή ήταν ένας από τους μεγαλύτερους αποδέκτες διαρθρωτικών κεφαλαίων από τη δεκαετία του '80. Αν η χώρα υποχρεωθεί να

«Υποτίμηση»

Μόλις, ωστόσο, διορθωθούν τα πιο εξοφθαλμα μειονεκτήματα, οι περαιτέρω περικοπές θα γίνουν ακόμη πιο δύσκολες. Μόλις αφαιρεθεί το «λίπος», η κυβέρνηση θα χρειαστεί να κόψει «κόκαλο». Ο κ. Παπανδρέου θα πρέπει να πραγματοποιήσει αυτή την επέμβαση σε εποχή βαθιάς ύφεσης: στα τέλη του τρέχοντος έτους, το ΑΕΠ θα έχει συρρικνωθεί έως και κατά 10%. Η ανεργία οδεύει προς το 15%. Στα νεότερης ηλικίας άτομα, ένας στους τρεις βρίσκεται εκτός εργασίας. Χιλιάδες επικειρήσεις κλείνουν κάθε μήνα. Ακόμα και αν η κυβέρνηση κατορθώσει να εφρμόσει τα σχέδια δημοσιονομικής προσαρμογής, το δημόσιο χρέος θα συνέχιζε να αυξάνεται αμείλικτα, για να ξεπεράσει το 150% του ΑΕΠ στα τέλη του τρέχοντος έτους. Η Ελλάδα θα έχει την ευκαιρία να αποκομίσει τα έσοδα που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση τόσο υψηλού χρέους μόνο αν επιστρέψει στην οικονομική ανάπτυξη, και μάλιστα σύντομα. Το κακό είναι ότι, για να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της, η Ελλάδα θα χρειαστεί εσωτερική «υποτίμηση» - μια μείωση των πραγματικών μισθών σε σχέση με των εμπορικών εταίρων της. Κάτι τέτοιο θα επιδείνωνε την κατανάλωση και θα οδηγούσε ακόμη και τις καταστροφικές αποπληθωρισμό. Χωρίς μάλιστα να επιλύσει το βαθύτερο πρόβλημα ότι η Ελλάδα παράγει ελάχιστα πράγματα που να θέλουν να αγοράσουν άνθρωποι σε άλλες χώρες. Η ανάπτυξη από τη δεκαετία του '90 τροφοδοτήθηκε από την κατανάλωση και τις φθηνές ξένες πιστώσεις. Για να μεταβεί σε ένα πιο βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο, η χώρα απαιτείται να αποκτήσει βιομηχανίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και μαζικές ξένες επενδύσεις. Τίποτε από τα δύο δεν θα πραγματοποιηθεί χωρίς πολύ βαθιές οικονομικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις.

* Αναπληρώτρια διευθύντρια του Κέντρου Ευρωπαϊκών Μεταρρυθμίσεων

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΓΟΡΑ. **ΑΝΑΛΥΣΗ** από τη ΖΕΖΑ ΖΗΚΟΥ

Το ράλι του πετρελαίου, σύμμαχος του Πούτιν και των επενδυτών

Ο **Ρώσος** πρωθυπουργός Βλαντίμιρ Πούτιν, κατέκτησε την τέταρτη θέση στη διάσημη λίστα του περιοδικού Forbes, με το σκεπτικό ότι «έχει τον τελικό λόγο για το ένα ένατο του ενεργειακού της πλούτου. Τώρα ο πλούτος αυτός που είχε εξασθενήσει ραγδαία λόγω της κρίσης και της κατάρρευσης των τιμών... άρχισε ξανά να πολλαπλασιάζεται».

Αξίζει να επισημανθεί ότι η Ρωσία, που πρόσφατα ακόμη -μόλις το 1998- κήρυξε αδυναμία εξυπηρέτησης χρεών ύψους 40 δισ. δολαρίων όταν κατάρρευσε το τραπεζικό της σύστημα, σώθηκε από την ερρηκτική άνοδο των ενεργειακών

τιμών και του πετρελαίου, καθώς τα πλεονάζοντα έσοδα από τον τομέα ενέργειας επέτρεψαν να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις της.

Η αιματηρή εξέγερση στη Λιβύη και οι αναδυόμενοι γεωπολιτικοί κίνδυνοι, προκάλεσαν τη βίαιη εκτίναξη της τιμής του αργού τύπου Brent στα επίπεδα των 119,79 δολαρίων το βαρέλι. Απλώς να θυμίσω ότι τον Ιούλιο του 2008 το τρελό άλμα των τιμών ώθησε το πετρέλαιο στα ιστορικά επίπεδα όλων των εποχών, στα 147,27 δολάρια το βαρέλι. Και μετά οι τιμές να κατέρρευσαν τον Φεβρουάριο του 2009 στα 32,70 δολάρια το βαρέλι.

Εξαιρετικά ενδιαφέρουσα είναι η σχέση αλληλεξάρτησης τιμών πετρελαίου και οικονομικών αλλαγών στη Ρωσία. Τις δύο προηγούμενες

Ενώ η συμφωνία της βρετανικής πετρελαϊκής BP, του κύριου προμηθευτή του αμερικανικού στρατού, με τη ρωσική Rosneft έχει εξοργίσει την Ουάσιγκτον.

μεγάλες πτώσεις των τιμών της τελευταίας 25ετίας ακολούθησαν σημαντικές οικονομικές και πολιτικές αλλαγές, που άνοιξαν τον δρόμο στη μελλοντική ανάπτυξη. Η τελευταία πτώση φάνηκε ότι θα θάρρυνε τη Μόσχα να εφαρμόσει οικονομικές πολιτικές πέραν του πε

τρελαίου για να σταθεροποιήσει την οικονομία της, πατάσσοντας τη διαφθορά και τη γραφειοκρατία. Τώρα, με το πετρέλαιο και πάλι πάνω από τα 100 δολάρια, οι πιέσεις χαλαρώνουν.

Στην πρόσφατη ιστορία της Ρωσίας, οι δύο περίοδοι εντονότερων οικονομικών αλλαγών -που υπήρξαν προϋπόθεση για την έκρηξη της περασμένης δεκαετίας- ακολούθησαν βαθιές και παρατεταμένες κάμψεις των πετρελαϊκών τιμών. Σε μελέτη του για τις σχέσεις τιμών και αλλαγών πολιτικής στα τέλη της σοβιετικής περιόδου, ο πρώην πρωθυπουργός της Ρωσίας, Γιεγκόρ Γκαϊντάρ, υποστηρίζει πως το σοκ του ισοζυγίου πληρωμών στα μέσα της δεκαετίας του '80 υπήρξε σημαντικός παράγοντας για

την κατάρρευση της ΕΣΣΔ. Αντίστοιχο σοκ πυροδότησε τις σαρωτικές μεταρρυθμίσεις, την απελευθέρωση των τιμών καταναλωτή και την υιοθέτηση μετατρέψιμου νομίσματος στις αρχές της δεκαετίας του '90, μεταρρυθμίσεις που εντέλει εκσυγχρόνισαν τη ρωσική οικονομία.

Ετσι, εκτιμάται και η πρόσφατη συμφωνία δημιουργίας κοινοπραξίας μεταξύ της βρετανικής πετρελαϊκής BP και της ρωσικής Rosneft για την εκμετάλλευση τριών υπεράκτιων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στη βόρεια Ρωσία. Υπολογίζεται ότι βρίσκεται σε αυτά τόσο πετρέλαιο και φυσικό αέριο όσο τα κοιτάσματα της Βρετανίας στη Βόρεια Θάλασσα ή ακόμη και το 1/5 των πετρελαϊκών

αποθεμάτων που πιθανή που δεν έχουν ακόμη εντοπισθεί. Δεδομένου, όμως, πως η συμφωνία μετατρέπει τη Rosneft σε υπ' αριθμόν 1 μέτοχο της BP, του κύριου δηλαδή προμηθευτή ενέργειας του αμερικανικού στρατού, η συμφωνία ύψους 16 δισ. δολαρίων έχει προκαλέσει δυσάρεσκα στην Ουάσιγκτον που διαβλέπει μια μορφή επέλασης της Ρωσίας επί της BP. Η κοινοπραξία δεν θα έχει τον έλεγχο των πετρελαιοπηγών, αλλά μόνο τον δικαίωμα ανάπτυξης και εκμετάλλευσής τους, όπως ισχύει και στις παρεμφερείς συμφωνίες που συνήψε το 2008 η ρωσική Gazprom με τη γαλλική Total και τη νορβηγική Statoil για την ανάπτυξη πετρελαιοπηγών στη Θάλασσα του Μπάρεντς.